

ikke i Kassen, for dem forbedres i ingen Henseende deres sielblikkelige Stilling; og man løfter heller ikke deres moraliske Følelse, som faae denne Fattigunderstøttelse, hvad den dog i Virkeligheden er. Det er en Hjælp til at sætte dem istand til at forsørge sig selv, som de modtage. Vel faae de først sent Frugten deraf, men Hjælpen er dog en Fattigunderstøttelse, hvad enten de faae den af Statskassen eller Kommunen. Svad enten de faae den under den ene eller den anden Form, er det lige meget at berøve dem Følelsen af deres Selvstændighed. De maa vide, at de ere ude af Stand til at hjælpe sig selv, de maa tage imod Hjælp, og det forandrer ikke Sagen, at denne kommer fra Staten. Saaledes er denne Anvisning paa Hjælp fra Staten som det rette Løgemiddel ikke tilfredsstillende. Men, som bemærket, jeg tror ikke, at man beriggennem naaer det, man søger hen til, fordi det ikke vil være muligt at tilveiebringe den fornødne Tilgang til en saadan Anstalt. Naar der nu spørges, om der er noget i Veien fra Lovgivningens eller fra Grundlovens Side for, at Statskassen kunde bidrage til et saadant Formaal, er jeg enig med det ærede Medlem i, at jeg ikke mener, at der i Grundloven kan være Noget til Hinder for, at Lovgivningsmagten kan tage Bestemmelser, sigtende til det Formaalets Opnaaelse, her tales om. Men i veien derfor er for det Første, at jeg ikke kan se, at der opnaas noget virkeligt Tilfredsstillende ved denne Hjælp, og for det Andet er det ogsaa et Spørgsmaal, om dette ikke egentlig i sin Grund er en Slags Fattighjælp. Fattigforsørgelsen, baade den nuværende og den fremtidige, paahviler Kommunerne, og der er ikke den fjerneste Tvivl om, at de Kommuner, der faae Staten til at give Bidrag til Forsørgelsen, faae en Lettelse i deres kommunale Byrder; det er klart. Men det er ikke Staten, hvem Forsørgelsespligten paahviler. Det er Kommunerne, og først i det Tilfælde, at Kommunerne ikke ere istand til at opfylde disse Forpligtelser, maa naturligvis den ved Grundloven hjemlede Ret til at faae Understøttelse opfyldes, saaledes at Understøttelsen udredes af Staten, naar Kommunen ikke kan det. Men jeg tvivler meget paa, at Finansministeren, eller rettere sagt, jeg tør paa hans Begne sige, at han finder ikke lidet Betænkelighed og ogsaa Banskfeligbed ved at gaa ind paa en Anvendelse af Statskassens Midler i dette Diemed, før det vises, at Kommunerne ikke ere istand til at opfylde den dem efter Lovgivningens almindelige Regler og Forholdene herillands paahvilende Forpligtelse til at sørge for deres Fattige. Naar man kommer til de nærmere Bestemmelser, som ere nedlagte i det Forslag, som Flertallet af Arbejderkommissionen har givet, ses det jo ogsaa, at der kommer Banskfeligbeden frem. Spørgsmaalet bliver da om, hvem der skal have Udgang til en saadan Anstalt. Det er jo klart, at der maa

være Grændser for denne Anstalt. Den naturlige Grændse vil være den, at de, som ere saaledes situerede, at de ikke kunne se deres Alderdom imøde uden med Frygt for, at den vil blive af den Bestaffenhed, at de maa ty til Fattigvæsenet, medens de nu anvende deres Kræfter saa godt de kunne, til deres Underhold, maa have Udgang. Men en saadan almindelig Regel er ikke anvendelig; den kan man ikke bruge. Man har derfor søgt at opstille bestemte Betingelser for dem, der kunne komme ind, eller rettere sagt for dem, der ikke kunne komme ind. Man siger da, at den, der selv holder Tjenestetjende eller Medhjælper, den, der er Husbonde, kan ikke komme ind. Men det er klart, at det er en overmaade slet Betingelse; thi den, der har Tjenestetjende, kan være meget værre stillet end den enlige Person, der ikke har Andre at sørge for end sig selv, og har sin rigelige daglige Løn til at kunne gjøre det for. Men den, der har Familie, og er nødsaget til at holde f. Ex. et ungt Pigebarn til at passe paa Børnene, medens baade han og Konen slide for Familiens Underhold, kan ikke komme ind. Man kan ikke finde nogen Betegnelse, der hjælper os, og det er allerede en Banskfeligbed. Men saa siger man videre, at den, der driver en Eiendom paa mere end 2 Skpr. Hartkorn, maa ikke komme ind. Men hvem siger, at den, der har 2 Skpr. Hartkorn, er bedre stillet end den, der har 1½ Skp. Hartkorn? Det er meget hyppigt Tilfældet især i Sjælland, hvor jeg er kjendt med Forholdene, at en Eiendom netop er god paa Grund af sit lille Hartkorn. Det er Banskfeligbeder, som det ærede Medlem ikke saa let kommer ud over, og som der er tænkt en hel Del over. Hvor stort Tilskud der vil kræves af Staten til en saadan Anstalt, formaar det ærede Medlem saa lidt som jeg til nærmelsesvis at sige. Man sætter nogle Lal op paa 600,000, man mandsørerer med dem, men der kommer ikke Noget ud deraf, som er egentlig oplysende eller giver nogen virkelig Oplysning om, hvad en Alderdomsforsørgelseskasse med Udfigt til nogen virkelig Udredelse og Virksomhed vil kræve af Statskassen. Jeg paaskjønner naturligvis Arbejderkommissionens Medlemmers varme Interesse for Sagen saavel som alle Andres. Det er et Anliggende, der i den Grad er magtpaaliggende, at der viste er Ingen, der ikke gjerne vil bidrage til dette Formaalets Fremme. Jeg paaskjønner det Altsammen, men jeg ser ikke, at man kommer et Skridt ud af Stebet, og jeg har ikke fundet nogen egentlig paalidelig Bei anvist til Løsning af Opgaven. Under saadanne Omstændigheder har jeg ikke kunnet Andet end beklage, at forskjellige Forhold have virket skæffende overfor den af Private oprettede Stiftelse, der, saavidt jeg erindrer, talbes de forenede Kommuner Alderdomsforsørgelseskasse; thi den har vel i nogen Tid været i Virksomhed, men har ikke haft den fornødne Fremgang. Man havde først Tvivl om, hvorvidt